

Laba diena

Šiandien – mėnulio pilnatis, nuo penktadienio – delčia. Saulė teka 8 val. 27 min., leisis 16 val. 53 min. Dienos ilgumas 7 val. 26 min.

Vardadieniai: šiandien – Bartmina, Bartminas, Leokadija, Pamela, Vakarė, Vakarė, rytoj – Eidas, Eidė, Eidginta, Eidgintas, Eidimtas, Eidimė, Eidinas, Eidintas, Eidys, Ilma, Ilmena, Lora, Loreta, ketvirtadienį – Aistė, Aistis, Damas, Damazas, Lauksmė, Lauksmina, Lauksminas, Lauksmis, Lauksvyda, Lauksvydas, Lauksvydė.

Gruodžio 9 – Tarptautinė antikorupcijos diena. Gruodžio 10 – Žmogaus teisių diena. Futbolo diena. Nobelio diena. Gruodžio 11 – Tarptautinė kalnų diena. Pasaulinė tango diena.

„Sportinės aviacijos ir ko“ gamyklos užsakymų netrūksta, trūksta tik darbuotojų“

Namu ūkis 3-4 p.

Maisto atsargos – 5 p.
ne amžinos

Lašiša: ką verta žinoti? 6 p.

„Išlieti meilę lyg šaltinį“ subūrė romansų mylėtojus į jaukų vakaro šventimą 8 p.

Dalyvavo konferencijoje apie komunikaciją sveikatos srityje

Gruodžio 3 d. Prienų rajono savivaldybės komanda – meras Alvydas Vaicekauskas, vicemerė Laimutė Jančiukienė, sveikatos reikalų koordinatorių Virginijus Slauta, taip pat Prienų ir Jiezno PSPC, Visuomenės sveikatos biuro bei Prienų ligoninės atstovai – dalyvavo Kaišiadoryse surengtoje metinėje darbo grupės „Sveikatą stiprinantis Kauno regionas“ konferencijoje. Šių metų renginio tema – „Melagienos ar tiesa sveikatos lauke?“

Į konferenciją buvo sukviesti Kauno regiono savivaldybių vadovai, sveikatos specialistai ir gydytojai. Susitikimo metu buvo aptariamos šiuolaikinės dezinformacijos grėsmės, visuomenės atsparumo stiprinimo priemonės bei būdai, padedantys geriau orientuotis informacijos gausoje.

Po pranešimų vyko diskusija.

Renginys buvo skirtas stiprinti savivaldybių bendradarbiavimą ir skatinti aiškia, faktais grįstą komunikaciją sveikatos srityje.

Parengta pagal Prienų rajono savivaldybės informaciją

Eksponuojami išskirtinio grožio mamos ir dukros darbai

Gruodžio 4 d. Prienų kultūros ir laisvalaikio centre atidarytos dvi išskirtinio grožio parodos: Audronės Zupkienės autorinių siuvinėtų darbų paroda „Siuvinėtas Čiurlionis“ ir jos dukters Ugnės Zupkaitės kūrybinių darbų paroda.

Šviesaus atminimo kūrėja Audronė Zupkienė siūlų ir adatos pagalba atkūrė unikalius Mikalojaus Konstantino Čiurlionio paveikslius – genijaus spalvos ir atspalviai nuostabiai nugulė ant audinio.

Siuvinėjimas Audronei buvo tyli meditacija, pokalbis su Čiurlioniu adatos smaigalyje. Ji siuvinėjo originalaus dydžio kūrinius, įdėmiai studijuodama kiekvieną liniją, kiekvieną šešėlį.

Mistika, netikėti sutapimai, gyvenimo posūkiai... daug gijų, siejusių darbų autorę su M. K. Čiurlioniu, pristatė parodos atidaryme dalyvavęs autorės vyras.

Savirealizacijos, jausmų perteikimo kūryboje džiaugsmas artimas ir Audronės dukrai Ugnei, kurios pirmoji paroda šiandien taip pat atidaryta Prienų kultūros ir laisvalaikio centre. Visi jaunosios kūrėjos darbai pilni simbolių, įvairius išgyvenimus perteikiančių detalių. Juos analizuoti ir interpretuoti ji kviečia kiekvieną parodos lankytoją savarankiškai. Darbų pavadinimai lakoniški, įvardinti skaičiais. 1,2,3 paveikslai kurti su bendraautore Ugne Padriezaite.

Parodos bus eksponuojamos visą gruodžio mėnesį.

Prienų KLC informacija

Dešimtmetis Jonas Balsevičius nuo mažens pratinasi mylėti žemę

Kai su dešimtmečiu Jonuku norėjome suderinti susitikimo laiką, jo mama Laima Balsevičienė sakė: „Laisviausia Jonuko diena yra trečiadienis“. Tuomet galvojau: ir kuo gi taip užsiėmęs tas vaikas? Ogi jis ir keliais instrumentais groja, ir dainuoja, ir plaukimą lanko, ir tėvams ūkyje padeda.

Atrodytų, kas gi čia keisto – vaikų pareiga tėvams padėti, tačiau, jeigu vyresnieji Balsevičių vaikai – Kamilė ir Kasparas – tėvams talkina tik iš pareigos, jaunėlis Jonas ūkyje sukasi su didžiausiu malonumu. O kai atvykstame į Virkininkų kaimą, kur yra įsikūręs Balsevičių šeimos ūkis, ūkininkaitis taip ir prisistato: „Sveiki, aš esu Jonas, man

(Nukelta į 5 p.)

Baltos eglutės stebuklas Savivaldybėje

Artėjant kalėdiniam laikui šventinė nuotaika pamažu užlieja miestus ir įstaigas, o ketvirtadienį ji atkeliavo ir į Savivaldybę. Šiomet Savivaldybės administracijos pastato fojė sužibėjo tikras stebuklas – balta eglutė, pasidabinusi daugiau nei 200 rankų darbo baltų žaisliukų, kurtų visus metus. Tai – švelnūs velti angelukai, spindintys burbulai, azūrinės bambukinės snaigės ir net ištisos girliandos iš mažų veltų burbuliukų.

Šį grožį kuria Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos Prienų rajono filialo rankdarbių būrelio moterys, vadovaujamos filialo narės Laimutės Laukaitienės. Kiekvienas žaisliukas yra tarsi mažas bendrystės prisilietimas – rankų šiluma ir kūrybos džiaugsmas, padovanotas visai Savivaldybei.

Savivaldybės meras Alvydas Vaicekauskas kartu su komanda šilta padėkojo LASS Prienų filialo pirmininkei Irenai Karsokaitei ir visoms būrelio narėms už tradicija tapusią iniciatyvą (kuri tęsiasi jau septintus metus) papuošti Savival-

dybės erdves bei šventės nuotaiką, kurią jos kasmet dovanoja savo darbais. Meras taip pat pasidalijo gražia idėja ir pasiūlymu vietos verslininkams – atrasti šių kūrybingų moterų darbus ir papuošti jais savo organizacijų erdves. Tai būtų būdas ir bendruomenę paremti finansiškai, ir skleisti solidarumo dvasią.

Baltai spindinti eglutė visą šventinį laikotarpį džiugins darbuotojus ir svečius, kviesdama sustoti, nusišypsoti ir pasijusti lyg namuose – tarp žmonių, kurie vieni kitiems kuria šviesą.

Jau pirmąją dieną eglutė sulaukė svečių – pro Savivaldybę einantys žmonės užsukdavo, norėdami iš arti pamatyti, o kai kas ir įsamžinti prie puošnios eglutės.

Prienų rajono savivaldybės informacija

Nuomonė

Rytas STASELIS

Tai Trumpas nebeturi kortų

Gana prastos žinios JAV prezidentui Donaldui Trumpui.

Prieš pusantros savaitės tyrimų organizacija „Gallup“ paskelbė, kad juo pasitiki apie 36 proc. amerikiečių. Nepasitiki – net 60 proc. Skaičiai – gal ir ne pragariški. Reitingų kryptį anksčiau ar vėliau patyrė visi naujausių laikų JAV lyderiai. Jeigu neprisimintume, kad D. Trumpo inauguracija įvyko vos š. m. sausio 20-ąją. Prastus pritarimo rodiklius rodo ir atskiros JAV prezidento veiklos sritys, kur jis išsijusdamas rodo savo energiją bei aktyvumą. Jo vykdomą užsienio politiką remia tik 41 proc. amerikiečių, sprendimus dėl imigracijos (galime tai vadinti baltu D. Trumpo politikos eržilu) – tik 37 proc. Jo veiksmai dėl karo Ukrainoje – vos 31 proc. bendrapiliečių.

Tokiame fone šią savaitę vyko paskutinė karo Ukrainoje diplomatinė drama. Susitikti su Rusijos prezidentu Vladimiru Putinu į Maskvą vyko specialusis pasiuntinys Stevenas Wittkoffas bei D. Trumpo svainis Jaredas Kushneris. Jie Rusijos diktatoriui atvežė anksčiau suderintą, tačiau ukrainiečių derybininkų pakoreguotą taikos planą. Ir po penkių valandų pokalbio išvyko atgal per balą nieko nepašė. Taigi šia tema D. Trumpo reitingai pažangos, matyt, nepatirs.

Tuo pačiu V. Putinas, atrodo, šiame diplomatijos kėlinyje pasiekė savo trokštamą tikslą. Jis darsyk patvirtino savo poziciją – jokių nuolaidų, o karo lauke jį patenkina tik Ukrainos kapituliacija. Nei D. Trumpas, nei jo atstovai nebereikalauja, kad rusų kariuomenė sustabdytų karo veiksmus ir paskelbtų ugnies nutraukimą tuojau pat. Tai reiškia, kad tebegalioja jo D. Trumpui dar susitikime Ankoridže ipiršta rusiškos taikos formulė – pirmučiausiai visaapimantis taikos susitarimas, po to – paliaubos fronte. Kol kas jam pavyksta pasiekti, kad taikos sąlygų aptarimo procese nedalyvautų Europos šalys. Aktualiuoju lygiu jis tikisi, kad atsiradus tam tikrai taikos derybų pažangai vakariečiai ims atšaukti Rusijai dėl agresyvaus karo veiksmų taikomas ekonomines sankcijas. Ir kad D. Trumpas, o ne jis – V. Putinas – įtikins Europą sekti JAV pavyzdžiu.

Beje, tarsi pasityčiodamas iš D. Trumpo pasiuntinių V. Putinas į susitikimą su jais vėlavo apie pusantros valandos. Galėtume sakyti, kad tai – jokia staigmena. Rusijos diktatorius paprastai vėluoja visur ir visada. Ir kad tąja prasme S. Wittkoffui su J. Kushneriu tekusios pusantros valandos – ne pats ilgiausias laukimo priimamajame laikas. Tačiau yra bent du svarbūs šio gesto niuansai. Visai gali būti, kad taip V. Putinas parodė, kad ketino kalbėtis ne su šiais personažais, o su D. Trumpu, su kuriuo buvo numatyta susitikti Budapešte, tačiau susitikimas buvo atšauktas.

V. Putinas į susitikimą vėlavo užsibuvęs kažkokiam verslo forumui, kur prapliupo grąšinimais karu Europai. Tiesa, jis sakė kitaip: mes nesiruošiamės pulti Europos, tačiau jei Europa nori [kariauti], esame pasiruošę kad ir dabar“. Jeigu pamiršome, panašia leksika su reikšmingais šalutiniais sakiniiais prieš penketą metų V. Putinas kalbėjo ir apie Ukrainą. Leksikos potekstės tapo aiškios 2022 m. vasario 24-ąją.

Tęsiant veiksmus, dėl kurių Rusijos diktatorius gali jaustis bent jau padoriai... Okupuotų Ukrainos teritorijų tarptautinio pripažinimo klausimas tebėra diplomatinių derybų darbotvarkėje. Jis, žinoma, tikisi, kad Ukrainos Donecko bei Luhansko sritys derybų metu bus pripažintos Rusijai. Tą pripažinimą patvirtins taip kaip Europos Sąjunga bei NATO (nors, kaip rašiau, Maskva siekia visaip ES iš derybų eliminuoti). Tai, kad jis savo kalbose nebemini iš dalies okupuotų Zaporizės bei Chersono regionų, jau atrodo kaip drastiškos diktatoriaus nuolaidos.

Dar kai kurie ekspertai pastebi, kad nežinia kaip, tačiau V. Putinui pavyko įtikinti D. Trumpo pasiuntinius po derybų skristi į Vašingtoną namo, o ne pas ukrainiečių derybininkus į Ženevą (Šveicarija), kaip buvo suplanuota anksčiau.

Kitaip tariant, galime laikyti, kad V. Putinui visomis reikšmingomis prasmėmis pavyko D. Trumpui permesti kimštinį kamuolį.

Ir didelis klausimas, kaip elgsis JAV lyderis. Nors jau net ir S. Wittkoffui turėtų būti aišku: V. Putinas ne siekia taikos, o tampo laiką JAV prezidentą mulkindamas.

O štai D. Trumpas niekaip nepraranda vilties susitarti su Kremliaus šeimininku dėl verslininkiško sandorio. Tai ir yra toji JAV ir Rusijos lyderių bendravimo „Ankoridžo dvasia“.

Nes vienintelis epizodas, kada V. Putinas demonstravo esąs sumišęs, buvo apie tai, kad jie su D. Trumpu taip maloniai pabendravo Aliaskoje, o iškart po to Vašingtonas įvedė griežtas sankcijas „Lukoil“ bei „Rosneft“.

„Gyvenimą“ su „Birštono versmėmis“ galima užsiprenumeruoti:

. Redakcijoje (be aptarnavimo mokesčio!) Adresas: Kauno g. 19A, Prienai. Tel.: 0 319 60 012, 0 605 19 327. El. paštas: zina@gyvenimas.info, info@gyvenimas.info

. Paštuose ir pas laiškanėšius: Mobilųjį laiškanėšį galite išsikviesti telefonu: (0 700) 55 400.

Gyvenimą kuriame patys

Virš debesų

MRF
MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

„Sportinės aviacijos ir ko“ gamyklai užsakymų netrūksta, trūksta tik darbuotojų“

Viena iš nedaugelio pasaulyje sklandytuvus gaminanti ir sunkmetį išgyvenusi Prienų UAB „Sportinė aviacija ir ko“ vėl pakilime.

– Sklandytuvų gaminame mažai ir juos gaminame kaip hobi, kad nepamirštume kaip gaminti, nes iš jų neišgyvename. Viskas prasidėjo nuo COVIDo pandemijos. Tuomet pirkimas labai sumažėjo, o rusams užpuolus Ukrainą ir labai pabrangus medžiagoms, dvigubai pabrango ir sklandytuvai. Užsakymų sumažėjo ir dėl mūsų valstybės gąsdinimo politikos, mat čia pat Suvalkų koridorius, per kurį bet kada gali atropoti rusų tankai. Manau, dėl to ir visam šalies verslui sumažėjo investicijų, – mano UAB „Sportinė aviacija ir ko“ direktorius Vytautas Mačiulis.

Tačiau gamykla nežlunga. Priešingai, dalyvaudama Izraelio projekte pagal specialų užsakymą ir iš modernių medžiagų vertikalčiai kylantiems orlaiviams gamindama sparnus ir liemenis, finansiškai stiprėja. Tokio orlaivio prototipas jau skraido ir nuolat tobulinamas. Į šį darbą įtraukta ne tik gamyklos fizinė jėga, bet ir protas, patirtis. Vyksta projektavimo darbai, ruošiamos technologijos, gaminys puikiai įsisavinamas. Tai liudija nauji užsakymai. Tikėtina, kad projektas vystosi į didelį komercinį projektą.

– Didžiausia problema – trūksta mokančių dirbti darbininkų. Mūsų specialybių niekas nemoko, tad įsijungdami į pameistrystės programas mokysime profesinių techninių mokyklų ir kolegijų studentus. Jei ateis pas mus dirbti, patiks darbas ir liks, tikiuosi ir toliau išlaikyti aukštųjų technologijų įmonės vardą, – sakė direktorius.

Nauji darbuotojai laukiami jau dabar, darbo apmokomi vietoje. Atlyginimas – didesnis už šalies vidurkį. Prienų rajone tai neblogo al-

Sklandytuvų gaminama nedaug.

ga, tik reikia dirbti ir ją užsidirbti.

Gamykla nestovi vietoje ir mokslo srityje. Kartu su Kauno technologijos universitetu, dar pora Lietuvos gamybos įmonių, Latvijos, Čekijos, kitų šalių technologijų universitetais dalyvauja tarptautiniame moksliniame projekte „Nanotechnologijų įdiegimas aviacijoje“. Taikant šias technologijas specialiomis dangomis padengtose detalėse atsiradę įskilimai ar kiti defektai jutiklių pagalba apie problemą kompiuteryje informuos personalą ar pilotą. Jei pavyks sukurti tokias dangas, tai jos plačiai bus taikomos ne tik aviacijoje. Gamykloje, kaip eksper-

mentinėje bazėje, atformuotos detalės būtų dengiamos ta danga ir bandomos, kol bus gautas reikiamas rezultatas. Štai sklandytuve LAK-17 fes montuojamos LiPo (lithio polimero) baterijos jau dažomos Rygos technologijos universitete sukurta degimui atsparia danga. Užsidegus baterijai ar atsiradus dūmams pavojaus signalas pilotas turi mažiausiai 15 min. išsigelbėti.

– Gyvename neblogai. Dirbdami šiame projekte tikimės tapti galinga baze. Darydami aukščiausios kokybės gaminius, stengiamės neapvilti užsakovų, pelnytį jų pasitikėjimą ir gauti vis daugiau užsakymų, – viltinai kalba direktorius.

Paklaustas, ar nesiruošia gaminti dronų, sakė, kad Lietuvos valdžiai jie neįdomūs. Prieš tampa ministru gamykloje apsilankęs Laurynas Kasčiūnas išsakė daug gražių žodžių, bet tuo viskas ir baigėsi. Bandyta kalbėti ir su kitais įtakingais valdžios vyrais, veltui. Vis tik jei toks pasiūlymas būtų ir jei gamyklos akcininkai nutartų, sklandytuvą-droną pagamintų nesunkiai. Gamyklos potencialas didžiulis!

Ona Valkauskienė

Nuotraukos autorės

Vertikalčiai kylančio orlaivio prototipai jau skraido (nuotraukos reprodukcija).

UAB „Sportinė aviacija ir ko“ gamykla nuolat ieško šaltkalvių-formuotojų. Profesijos apmokoma vietoje. Kreiptis tel. nr. +370 675 55732. El p. adresas admin@lak.lt

Namų ūkis

Priminimai gruodžiui...

Nuo seno sakydavo, kad tikrasis sniegas yra tas, kuris iškrenta trečiasis, o pirmieji, mažiau ar ilgiau išsilaikę, nutirpsta. Bet šiemet jau kaip dribtelėjo tos baltumos lapkritis, tai iki šiol miškuose eglių šakos nulinkusios. „Apdraba, abdraba!“, – girdėjome iš visų pusių. Sniego patalai, aišku, ir gražu, ir gražiau skamba, bet tos ledėjančios šlabdribos ne tik medžių šakos kartais neatlaiko, bet ir elektros laidai, namų stogai. O kuo nustebins gruodis, belieka tik spėlioti, kaip ir tikėti ar netikėti senolių spėjimais: jei gruodžio naktys bus giedros ir aiškus Paukščių Takas, šaltas rūkas šį mėnesį ar sniegas Kūčių dieną, lauk gero derliaus, daug vaisių ir medaus. Todėl nors retkarčiais pakelk akis į naktinį žvaigždėtą žiemos dangų ir tikėkim, kad išsipildys su kaupu!

Pilnatis – 5 d., delčia – 11 d., jaunatis – 20 d., priešpilis – 27 d.

Geriausios mėnesio dienos: 3, 6, 8, 12, 22, 25, 26, 28, 30, 31.

Prasčiausios mėnesio dienos: 5, 10, 11, 15, 17, 19, 20, 21, 27.

Gruodžio 13 d. – Šv. Liucija, Šviesos diena. Pagal ją sprendžiama, kokie bus orai kitais metais: kokio bus 13-oji, toks bus ateinantis sausis, kokio 14-oji, toks ir vasaris, kokio 15-oji, toks kovas ir t.t. Gruodžio 21 – d. – žiemos saulėgrįža.

Gruodžio 24 d. – šv. Kūčios, 25–26 d. – šv. Kalėdos.

Namams...

Jūsų namai jau turi pradėti kvėpėti artėjančių švenčių laukimu, o kaip to pasiekti – kiekvieno mūsų gebėjimų, nusiteikimo ir sumanumo vaisius. Puošmenų pasiūla kaip niekad didelė ir įvairi prekybos centruose, mugėse, turgiuose. Galima, aišku, nueiti lengviausiu keliu, prisipirkti visko gatavo, bet ar rezultatas bus tas, kurio tikėtės, ar namams suteiks tikros šilumos ir jaukumo?

Pasitarkite, gal verta su vaikais nueiti į rengiamas edukacijas pasimokyti ir patiems pasigaminti gražių detalių namų puošybai, tuo pačiu gerai praleisite laiką. O jeigu jau turite pakankamai jų sukauptę, pats laikas traukti jas iš lentynų, apžiūrėti, atnaujinti, nuspręsti, ką šiemet naudosite, koks bus namų papuošimo stilius, ko atsisakysite. Pirmenybę visuomet atiduokite savo šeimos tradicijai.

Puošybos variantų gali būti daugybė: nuo labai kuklių detalių iki spalvingo ir blizgančio dekoro. Tačiau prisiminkite, kad natūralios gamtiškos medžiagos buvo ir tebėra mados viršūnėje. Paskyrę valandėlę laiko pasivaikščiokimui gamtoje jų ir vėl galite įvairiausių ir gražiausių pasirinkti ir parsinešti namo: šakelės, kankorėžiai, samanėlės, žemių puokštelės... tiks kuo puikiau. Duokite valią savo vaizduotei, jaunimas dar panaršys internete ir idėjas beliks tik įgyvendinti. Nepalikite to paskutinėms dienoms prieš pat šventes. Apie kai kurias gyvas puošmenas rasite čia pat skyrelyje „gėlininkams“, o adventinis vainikas tikriausiai jau rado savo vietą jūsų namuose. Belieka vakarais uždegti jame žvakės...

Sodininkui...

Sniegas ir atlydis. Iškritęs gausus pirmasis sniegas reikia tikėtis nepridarė jūsų sodui, ypač jauniems medeliams, daug žalos. Jei gruodį vėl pasikartotų toks gausus sniego iškritimas tektų apsilankyti sode, nupurtyti jį nuo liau-

nų vaismedžių šakelių, kad jų neišlankstytų, nenulaužtų. Nuo takelių nuvalytą sniegą sužerkite jautresniems augalams prie šaknų, apsaugosite nuo šalčių.

Labai svarbu, kad sniegas per atlydžius visiškai nenuitirtų, todėl sukauptą apie medžius jį dar reikėtų suplūkti, sumindžioti. Jei po atlydžio staiga atšalą, ant dirvos paviršiaus susidaro ledo plutelė, neleidžianti orui pasiekti augalo šaknų. Atlydžio metu prabunda ir įvairiausi patogeniniai mikroorganizmai, kurių veikla gali sukelti įvairių sodo kultūrų puvinius. Atodrėkiai pavojingi ir tiems augalams, kurie yra mulčiuoti storu mulčo sluoksniu. Atšilus orui, ten gali imti vystytis įvairūs pelėsių grybai, augalai šunta. Tas pats nutinka, jei atlydis ateina tada, kai sniego paklotas labai storas. Taigi atlydžiai yra pavojingesni nei didelės šalnos, būkite budrūs, nes tuomet augalams reikia pagalbos. Per ilgesnį atlydį sušlapusius storus dangalus būtina pakeisti, kitus dangalus bent kelioms valandoms pakelti, vėdinti.

Medelių apsauga nuo saulės. Per šiltus atlydžius reikia apsaugoti medelius nuo ankstyvo pabudimo ir sulčių pajudėjimo. Apdengę medelius balta agroplėvele pristabdykite šį procesą. Didesnius uogakrūmius apkaskite sniegu, paliekite, kad susidarytų ledo plutelė, apibarstykite durpių ar pjuvenų sluoksniu. Tai neleis dirvai greitai atšilti ir augalui pabusti.

Genėjimas. Kai oro temperatūra ilgesnį laiką pliusinė ir gruodžio mėnesį galite genėti vaismedžius. Jaunų medelių vainikų formavimą geriau palikti pavasariui, o senesnių medžių aplūžusias, sergančias ar nevykusias išskraipusias šakas galite išpjauti. Amžino sodininkų ginčo, kada geriau genėti vaismedžius – žiemą ar palaukti šiltų orų – tiesa yra abiejų pusėje ir abu variantai turi savo privalumų ir trūkumų. Štai žiemą genėti mėgsta mažiau patyrę sodininkai – geriau matosi kur ir kas. Po genėjimo žiemą žymiai greičiau gyja žaizdos, palikite jas atviras. Sodo tepalo

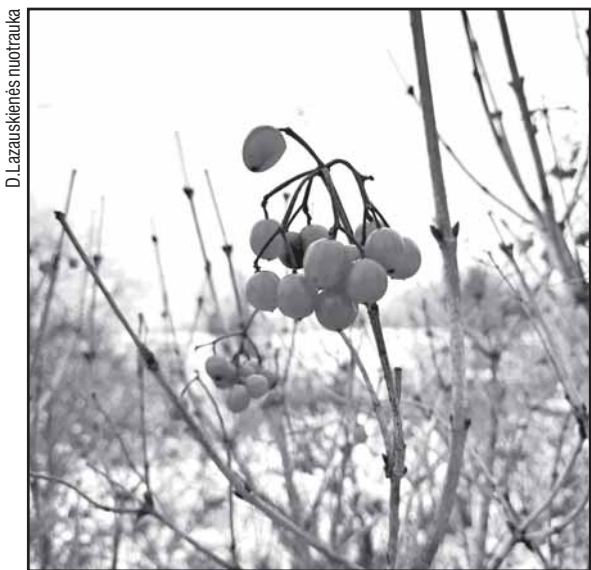
(Nukelta į 4 p.)

Pašnekesiai Kalėdinis traukinys...

„Senam, kaip ir mažam...“ kažką panašaus sako liaudies išmintis. Tas reklamuojamas „Kalėdinis traukinys“ mudviem su bičiule jau pernai nedavė ramybės: kodėl nenuvykus į sostinę, eglutės neapžiūrėjus, o paskui ir tuo stebuklingu traukiniu namo, kad ir per aplinkui, parvykus. Kaip tarėm, taip šiemet ir padarėm. Ne tokie jau čia baisūs tie mūsų metai, kad smagių norų atsakytume. Puikiai praleidusios šventą dieną sostinėje atskubėjome į traukinių stotį dar gerokai iki traukinio išvykimo ir kaip nustebome, kad jis jau pilnutėlis, tiksliau – sausakimšas! Nė vienos laisvos vietos, tambūre ir tai jaunimo nusėsti laipteliai. Mums besiblaškant traukinys pajudėjo, ir tik tada, gerai apsidairiusios, jau supratome, kad įlipome ne į tą traukinį. Tiesa, kryptis mūsų, bet jokių kalėdinių puošmenų, dar prasčiau, kad teks judėti su daug sustojimų, o svarbiausia – stovėti. Tada jau žiūrime viena kitai į akis ir be žodžių suprantam – beprotėbė kažkokia. Bičiulė dar visai neseniai po stuburo operacijos, mano kojos jau irgi per dieną pavargusios. Pagaliau nusiramino, tikėdamosios, gal kas pakeliui išlips...

O štai ir bilietų patikrinimas... „Paklydome“, teisinamės ir slepiame savo „šventinius“ bilietus, traukiame pinigines. Palydovė nustebusi išplečia akis, paskui paprašo: „Parodykite!“ Kažką ilgai spaudo savo aparatėlyje ir galiausiai gražindama bilietus su šypsena palinki geros kelionės. Supratęsios, kad mūsų bilietai „įteisinti“, puolame nuoširdžiai dėkoti.

Tuo pat metu iš vidurio vagono pakyla jauna pora ir pasiūlo mums eiti atsistėti. Truputėlį sutrinkame, bet nuoširdžiai raginamos priimame pasiūlymą. Ir džiaugiamės, ir nesmagu, kad per savo žioplumą pridarome kitiems nepatogumų, tad čiumpame bent jau palaikyti jaunuoliams paltus, vieni kitiems šypsomės. Ir tokia šiluma užlieja širdį, atrodo visas vagonas nušvinta, nesuprantama gerumo dvasia plinta, tarsi apgaubia čia visus esančius. Gerus dienas išpūdžius tarsi

apvaikavo šie gal iš pažiūros ir nereikšmingi, bet neįtikėtinai malonūs nutikimai, lydėję ir dardant autobusu iš Kauno į Prienus.

Va taip netikėtai šilta ir miela nata prasidėjo šiemet mano Adventinė kelionė. Kelionė, ižiebusi mažytę, bet tikrą vilties kibirkštėlę, kad dar yra mumyse gerumo, supratingumo, atjautos, tik reikia tas žarijas ipūsti, saugoti, gal taip ir didesnį laužą įkursim, savo ir kitų atšalimą ir sugrubusias sielas sušildysim. Kada, jei ne dabar, belaukdami Betliejaus žvaigždės sužibėjimo, galime tikėtis pačio svarbiausio gyvenime – gėris turi nugalėti blogį. To linkėkime vieni kitiems, vildamiesi Taikos, Ramybės, Meilės ir Teisingumo Žemėje.

O aš, sulaukusi klausimų apie Kalėdinį traukinį, paslaptingai šypsodamasi atsakau – STEBUKLINGAS! Ir nemeluojau...

Stebuklingos ir jums visiems Adventinės kelionės linkėdama,

Augustina

Skanaus! Advento valgiai

Senolių patirtis ir išmintis moko, kad laukdami didžiųjų metų švenčių turime apsivalyti ne tik dvasiškai, bet ir savo kūną, o tai reiškia, maitintis saikingai, neįmantriai, paprastai, vartoti daugiau augalinio maisto: žalių ir raugintų vietinių daržovių, ankštinių produktų, grybų, silkės, žuvies. Neignoruokite ir bulvių, tačiau mažiau jas kepkite ir gruzdinkite: štai žemaičių blynai su įvairiais daržovių ar grybų įdais sotus, šildantis ir lengvas maistas. Tačiau siūlome pamėginti keletą ir kitų šalių bulvinių patiekalų.

Vokiškas bulvių apkepas

Reikės: 1,2 kg bulvių, 3 kiaušinių, 3 šaukštų miltų, druskos, šaukšto cukraus, 1,2 l pieno, 25–30 g mielių. Dar 200 g razinų, 1–2 šaukštų taukų (kepimui)

Pusę pieno kiekio pašildykite iki 30 °C ir jame ištirpinkite mieles. Bulves nuplaukite, nuskuskite ir sutarkuokite, Nestipriai maišelyje nuspauskite, nuvarvinkite. Iš bulvių tarkių, likusio pieno, kiaušinių, druskos, cukraus ir nuplautų razinų išmaišykite tešlą. Į ją supilkite piene išleistas mieles, uždenkite ir valandai palikite šiltai. Kad tešla pakiltų. Keptuvę (būtų gerai nesvylančią), ištrinkite pašildytais taukais, iškllokite 1 cm tešlos ir kepkite, kol apatinė pusė įgaus gražiai rusvą atspalvį. Tada atsargiai apverskite ir apkepkite kitą pusę. Jei turite ketaus keptuvę (be rankenėlių, su aselėmis), galite kepti orkaitėje 170–180 °C temperatūroje. Apkepa galima patiekti apteptą sviestu ar marmeladu. Vo-

kiečiai dar tepa namine kepenine dešra.

Bulvės su Rokforo sūriu

Reikės: 1 kg šviežių didelių bulvių, šaukšto kmynų, druskos, 500 g morkų, 200 g žirnelių, žiupsnelio cukraus, 200g Rokforo sūrio, 3 šaukštų sviesto, po ryšelių svogūnų laiškų ir petražolių, 1/4 l mėsos ar daržovių sultinio.

Bulves gerai nuplaukite ir pasūdytame vandenyje apie 20 min. pavirkite. Išvirusias nulupkite, perpjaukite išilgai pusiau. Morkas nuplaukite, nuskuskite, supjaustykite mažais kubeliais. Patroškinkite su žaliais žirneliais nedideliame kiekyje pasaldinto vandens. Po to bulves ir daržoves sudėkite į riebalais išteptą skardą ar kitą karščiui atsparią formą. Iš Rokforo sūrio, sviesto ir susmulktų žalumynų paruoškite padažą ir juo aptepkite kiekvieną bulvę. Su-

pilkite sultinį ir 10–15 min. kepkite 200 °C jau įkaitintoje orkaitėje.

Šis patiekalas ypač gardus su šviežiomis salotomis, o nepakartojamas skonis išgaunamas nuo Rokforo – seniausio pelėsinio sūrio, nokinamo kalnų uolose Prancūzijoje.

Bulvės su lupenomis, varške ir žalumynais

Reikės: 8–12 vidutinio dydžio lygia odele bulvių, 80–120 g sviesto.

Varškei ir žalumynams: 2 šaukštų rūgščios grietinės, 250 g liesos varškės, šaukštelio garstyčių, šaukštelio kaparių, 1–2 marinuotų agurkų, 1–2 šaukštų smulkiai supjaustytų žalumynų (petražolių, svogūnų laiškų, pipirėlių, melisos), druskos, keletu lašų „Worcestershire“ padažo, trupučio citrinos sulčių.

Bulves nulupkite ir 15–20 min. virkite puode troškintuve, bet žiūrėkite, kad nesukristų. Išimkite ir ant kiekvienos bulvės dėkite po gabalėlį sviesto, tuoj pat patiekite. Kol bulvės virs, pasiruoškite varškę: grietinę sumaišykite su varške (galima maišikliu), sudėkite garstyčias, suberkite kaparių, smulkiai supjaustytus agurkus ir žalumynus, įlašinkite padažo, kelis lašus citrinos sulčių.

Šis bulvių ruošimas su lupenomis visur yra laikomas pačiu tobuliausiu, taip išsaugant visas maisto ir mineralines medžiagas. Skanaus!

Šeiminkams

Kaip ramiai pasiruošti šventines vaišes

Nors kiekvienais metais Kalėdoms ir Naujiesiems įprastai ruošiamos tradicinės vaišės, tačiau jau iš anksto pradėdame dejuoti, kad laukia nemažas sujudimas. Bet to puikiausiai galime išvengti, nes paskutinėmis metų dienomis yra ir kitų reikalų ir darbų.

Todėl pats laikas dabar prisėsti valandėlei ir pasvarstyti – ką ir kaip šiemet patieksime šeimai. Gal kažkokie tradiciniai patiekalai daugeliui tiesiog nepatinka ir verta jų atsisakyti, ar tiesiog gaminti daug mažiau. Ruošiamės taigi šventei, ne apsirijimui ir lėbavimui. Verta iš anksto pasvarstyti, pasitarti su šeimyna ir koks bus pagrindinis karštas patiekalas, o gal nutarsite gaminti sudėtingesnę ir daugiau laiko atimantį desertą. Nesiraukykite, bet čiupkite popieriaus lapą ir pradėkite rašyti atmintinę. Pirmiausia, kokius produktus galima nusipirkti iš anksto, ypač šaldytus. Taigi darbus sugrupuokite taip: Darbai prieš dvi savaites, prieš savaitę, prieš-

šventinę dieną ir jau paskutiniai – tą dieną. Tokią atmintinę verta susirašyti ir kitomis šventinėmis progomis, ypač, jei kviesite svečių, tai dar reikės papildomo laiko kvietimams.

Taigi prieš porą savaitių sudarykite gerai apgalvotą šventinį valgiaraštį, kad vėl nepradėtumėte iš inercijos gaminti viską, ką tik prisiminsite savo ar iš močiucių receptų. Produktus, mėsą užsisakykite ar apgalvokite, kur juos pirksite ir kiek. Patikrinkite savo prieskonių atsargas, gal jau reikia papildyti, o gal kažką iš išmesti. Tiesa, kai kuriuos galite laikas nuo laiko pavirti vandenyje, kad namuose pasklistų geras kvapas, ypač tiks imbierinių sausai-

nukų ir meduolių prieskoniai. O prieš savaitę jau turėtumėte būti visus didžiausius pirkimus atlikusios.

Vis užmesdamos akį į atmintinę, paskutinę savaitę galite pradėti kažką marinuoti, išsivirti ir užšaldyti, reikiamus sultinius, išsikepti ilgai išsilaikančius kalėdinių pyragų lakštus, meduolius. Pasirūpinkite staltiesėmis, servetėlėmis, išsivalykite indus.

Smulkiai pasižymėkite, kokie darbai gali likti paskutinei dienai. Patikėkite, taip tikrai sutaupysite nemažai laiko. O jo turi likti ir sau – pasigražinti, pasipuošti. Suirzusi ir pavargusi tikrai nesukursite šventinės nuotaikos.

Labai svarbu visus tuos darbus, kuriuos tik įmanoma, paskirstyti ir kitiems šeimoniariams. Įtraukite mažuosius į meduoliukų, sausainių kepimą – leiskite jiems išsimiltuoti nosis, pribarstyti tu miltų ir cukraus, viskas sutvarkoma, bet džiugi nuotaika išliks ilgam. Svarbu, kad viskas vyktų be skubėjimo, džiaugmingai. Juk ruošiamės sutikti šventes!

Priminimai gruodžiui...

(Atkelta iš 5 p.)

nereikia, tik labai dideliems pjūviams. Mažesnis dabar grybinių ir bakterinių ligų pavojus, nei drėgnu oru. Ir apskritai, dabar turite tam daugiau laiko, neskubėdami galite atidžiai genėti. Tik ir žiemą šį darbą darykite tik su gerai dezinfekuotais įrankiais.

Apžiūrėkite serbentų krūmus, jei pastebėsite serbentinę erkutę ir jei jos pakankamai daug, šakutes geriau išpjaukite iki pat žemės. Vasarą serbentai išaugins naujas šakas.

Vaismedžių skiepijimai. Pasiruoškite dauginimui serbentų ūglių, vaismedžių skiepijimų, nes ramybės fazėje ruošti vienmečiai ūgliai geriausiai tinka skiepijimui. Iš jų išauginti krūmai daug atsparesni šalčiams. Suriškite ūglius (15–18 cm ilgio) į ryšulėlius ir laikykite juos rūsyje, įkastus į rupesnę drėgną smėlį arba lauke užkaskite į žvyrą ar smėlį. Didesnį ūglių kiekį galima sudėti sode ant plėvelės, pamulčiuoti pjuvenomis, durpėmis, žeme ar sniegu. Sniegui tirpstant pavasarį apipilkite pjuvenomis, durpėmis. Atsiminkite, kad didelė drėgmė ar sausas oras kenkia pumpurams.

Anksti į uogyną pasodinę auginius galite sulaukti apie 60–80 cm ilgio šakų, kurios dar kitais metais jau gali duoti ir derlių.

Lesyklėlės! Jas būtina sutvarkyti ir pakabinkite jau dabar. Per žiemą paukšteliai priprasa viešėti sodyboje, o pavasarį atsidėkodami sules ir taip sunaikins daugybę kenkėjų. Tik pasirūpinkite, kad jos nebūtų tuščios – įberkite moliūgų ir saulėgražų sėklų, grūdų, sausų uogų ir kt.

Palesinę paukštelių pasivaikščiokite po sodą, atidžiai apžiūrėkite vaismedžius, nuimkite nuo jų voratinklinių erkučių kokonus, nuskinkite likusius kaboti mumifikuotus vaisius bei lapus. Juose gali žiemoti daugelis augalų kenkėjų.

Sodininkų pasididžiavimas – jei ant šventinio stalo puikuosis jūsų pačių užauginti vaisiai, gal ir riešutai. Pasidalinkite šiomis gėrybėmis su draugais, pradžiuginkite juos!

Daržininkui...

Šiltnamis žiemą. Kai žiema šiltesnė, sandariuose šiltnamiuose gruntas ne visuomet įšala ir kyla pavojus, kad įšals gal tik pakraščiai ir tuomet susidarys palankios sąlygos veistis patogeniniams grybeliams, puikiai žiemos kenkėjai. Kuo šiltnamis sandaresnis, tuo didesnis susidaro temperatūrų skirtumas, kaupiasi kondensatas. Uždarame šiltnamyje, nesant vertės oro cirkuliacijos, rūgštėja ir paviršinis dirvos sluoksnis. Todėl tokį šiltnamį laikykite atvirą. Atminkite, kad, pav., voratinklinės erkutės yra atsparios šalčiui, jomis atsikratyti reikia net –30 °C šalčio. Norint atsikratyti baltasparnių, užtenka šiltnamį palaikyti atidarytą kokią savaitę, kai temperatūra –15 °C.

Tačiau jei jūsų šiltnamis be tvirtų pamatų ir vėjuotoje vietoje, ant kalvelės, laikyti jį atvirą gana pavojinga. Kenkėjus tuomet teks naikinti jau kitomis priemonėmis. Svarbu, kad per žiemą neišsikraipytų statinio konstrukcijos, o kartais vėjo sukuriai net išlupa statinį iš žemės.

Jei jūsų šiltnamis arti namų, atverkite jį kokiai savaitei ar trims, kai nėra didelių vėjų ir paspaudžia stipresni šalčiai. Galime palikti atviras orlaides, o duris sandariai uždaryti.

Kaskite krienus. Šventėms jų tikrai prireiks. Žemė dar neišalus, lengvai tą padarysite. Tačiau verta atminti, kad krienai ne tik vertinga daržovė, bet ir augalai, kurie gana sparčiai plinta į šonus ir gali virsti net piktžolėmis. Kasdami krienus kruopščiai išrinkite net ir smulkiausias šaknų gabalėlius. Norėdami išnaikinti labai išplitusias krienų šaknis, pasinaudokite liaudiška patirtimi: dalį šaknies nupjaukite su lapais, o žaidžą pabarstykite druska. Iki pavasario turėtų šaknis sunykti.

Kopūstų derlius. Kad ir koks geras jis būtų, daržininkams ne visuomet pavyksta išsaugoti jų derlių. Iš išorės gerai atrodančių kopūstų gūžę perpjovus pasimatomsams supuvę lapai, sklaidžiantys nemalonų kvapą. Dažniausiai der-

lius nesilaiko gerai, jei prieš nuėmimą jos buvo apšalusios, o vėliau atšilo – vidinė kopūsto gūžės dalis „dūsta“. Jas galima išgelbėti tiesiog praduriant, ir palaipsniui atšildant. Ilgam laikymui jau nelabai tiks. Juodi taškeliai ant kopūstų lapų taip pat yra fiziologinė liga, kuri gali pažeisti gūžes, jei jos bus laikomos žemesnėje nei llaipsnio C temperatūroje ir prastai vėdinamoje patalpoje. Kopūstų gūžės reikia laikyti laisvai, viena eile lentynoje ar pakabintas už vaiskočių. Kopūstų galvas gali pažeisti ir infekcinis galvų puvinas, prasidedantis nuo vaiskočių – bakteriozė, o priežastis – glaudžiai sudėtos gūžės, šiluma. Dažnai pradeda gesti ir tas derlius, jei kopūstai buvo gausiai tręšiami azotinėmis trąšomis.

Geriausia išeitis – kuo daugiau vartoti, raugti, arba – dalintis! Daržininkui irgi nereikėtų skubėti pirkti draugams menkaverčių kalėdinių dovanėlių – vienas kitas stiklainėlis paruoštų daržovių, o gal mažas jų krepšelis tikrai pradžiugins tuos, kurių daržas – prekybos centro lentynos.

Gėlininkui...

Kalėdinis plokštėnis. Šiemet socialiniuose tinkluose daugelis dalinosi nuotraukomis daug anksčiau pražyduis plokštėniu, gailėjosi, kad gal nesulauks švenčių. Nieko nepadarysi, gamta turi savo dėsnius. Paprastai jis ir žydi nuo rudens iki sausio. Tačiau gal nežinojote, kad šį kaktusą galite lengvai pasidauginti visus metus. Taigi gera proga „nugvelbti“ šakelę jums patikusio net ir žydinčio šio augalo, tik tuomet jau reikia nuskinti visus žiedus ir pumpurus. Pjaukite vienmetes ar dvimetes šakeles, apie parą laikykite sausai, apdžiovininkite, o tada šakelių galus išpauskite į apydrėgnę žemę (apie 1 cm) ir privirtinkite – prispauskite akmenuku ar priirškite prie išmeigto kuoliuko. Žemės sudėtis geriausia – pusė smėlio, pusė kambarinių augalų žemės. Kad tokiu metų laiku šakelės geriau įsišaknytų, laikykite šviesioje vietoje. Šaknys išaugs per 3–12 savaitių. Tada jau galėsite sodinti į atskirą vazoną. Persodinami saugokite šaknis ir žiūrėkite, kad žemės lygis būtų toks pat, kaip ankstesniame vazone.

Jei jau turite plokštėnį ir jis dažkodėl streikuoja, nesiruošia žydėti, pamėginkite jį „pabudinti“ apipurkšdami mielių tirpalu. Mielės turi B grupės vitaminų ir amino rūgščių, mikroelementų, kurie veikia pumpurų formavimąsi. Taip pat aktyvina naudingą dirvožemio mikroflorą, kuri pagerina kambarnių augalų maistinių medžiagų įsisavinimą. Tirpalą ruoškite taip: Į 100 ml šilto vandens dėkite 1 šaukštelį sausų mielių, 0,5 šaukštelio cukraus mielėms aktyvuoti. Ištirpinkite viską ir palikite 10–15 min., kol ant paviršiaus pasirodys putas. Supilkite į purkštuvą ir nupukškite augalą. Kartokite tai kas savaitę, geriausiai anksti ryte. Po 14–24 dienų turėtų pradėti atsirasti pumpurai.

Žydintis plokštėnis savo rausvais, violetiniais, baltais ar raudonais žiedais kalėdinei puošybai suteikia spalvų ir gyvumo, padeda sukurti šventinę nuotaiką. Tik nepersistenkite ir šiuo metu jo neperlaistykite – naudokite drungną vandenį ir po nedaug.

Kalėdų žvaigždė – puošnioji karpazolė, arba kaip esame ją įpratę vadinti puansetija, tikriausiai vėl atkeliaus šventėms į mūsų namus: gausime dovanų, o gal ir patys neiškentėsime nenuspėjus vieno kito vazonėlio. Jų pasiūla vis didesnė, įvairinė. Populiariausia per šventes išlieka „Premium Red“, raudonais pažiedlapias pasipuošusi ir gelsvai žalsva širdelė karpazolė. Kiek ryškesni raudonų netgi bordo spalvų yra „Cortez Burgundy“. Kita, „Cortez Red“ veislė populiari dėl savo purpurinių pažiedlapių, paženklinėtų žalsvais taškeliiais, juostelėmis ar dėmėmis. Romantiškai pamėgo „Sonora White“ ir „Infinity White“ rūšis. Jų pažiedlapiai žydėjimo metu būna balsvi, o lapai – dramblio kaulo spalvos. Rožinius, su balsvu atspalviu pažiedlapius augina „Sonora Marble“. Apatiniai lapai išlieka žali. Nuo kitų puansetijų labai skiriasi „Winter Blush Marble“ rūšis. Jos lapai rožiniai, kraštus puošia dramblio kaulo ar sniego baltumo spalva. Labai graži „Polar Bear“ rūšis, formuojanti žalsvas širdes, taip pat „Da Vinci“, kurios rožinius žiedlapius puošia įvairūs taškeliai, dėmelės. Neįprasta ir ryški yra „Strawbery and Cream“ rūšis – žydi violetiniais žiedlapias su baltais kraštais.

Pasirinkimas tikrai didelis, o legendomis apipintas augalas neišsina iš mados, per šventes net randa garbingą vietą ant stalo. Pagal Feng šui – tai stiprios šeimos talismanas, suteikiantis energijos, harmonizujantis aplinką, sukuriantis pozityvią energiją. Paprastai puansetija tikrai suteikia estetinio pasitenkinimo, dvasinės ramybės būseną. Laikykite jas bendrame kambarėje, šviesioje, erdvioje patalpoje.

Dovanodami šiuos augalus perspėkite, kad jie kartais sukelia alergiją, todėl persodinant ir prižiūrint reikėtų mūvėti pirštines.

Bitininkui...

Ramybė. Šiemet bitininkai dar net lapkritį sulėtomis dienomis pastebėdavo skraidančių savo bitelių. Gal jau dabar bus nurimusios, savo kamuoliukuose besišildančios. Todėl joms visai nepatiks, jei mėginsite trikdyti jų ramybę, sumansite tikrinti avilius. Apžiūrėkite, gal kokie aukšti žolės stagarai ar medžio šaka brūžinasi į avilį ir kelią triukšmą. Sklindant pašaliniams garsams bitės paprastai suvartoja daugiau maisto.

Avilių priežiūra. Jau laikas uždengti avilių lakas eglišakėmis. Jomis bitininkai pridengia ir bedugnių avilių apačią, kad apsaugotų nuo užpustymo, paukščių landžiojimo. Kartais jie, ieškodami išmestų bičių, gudrauja, kokios zylutės ima stuksenti į avilį, o išlindusių pasidairyti bitelę ir sulesa. Eglišakių kvapas atbaido ir peles, kurios bando kišti nosį į grotelėmis neuždarytas lakas. Jei sinoptikai nepranašauja didelių šalčių, kamšų avilio šonuose dar nedėkite.

Inventorius. Labai tinkamas metas tvarkyti inventorių, gaminti naujus ir dezinfekuoti senus avilius, rėmelius, bitides. Gal apskritai laikas įsigyti kokio naujo inventoriaus. Pavartykite ir jums skirtą literatūrą, gal kokių naujų idėjų aptiksite.

Bičiulystė. Artėja Kalėdos, taigi kam jau kam, o bitininkui tai tikrai nereikia sukti galvos dėl dovanų. Kas gali būti geriau už mažytį šiųmečio medaus stiklainėlį... O jei dar su gražiu palinkėjimu, originalia etikete – dvigubas džiaugsmas!

Verta žinoti

Maisto atsargos – ne amžinos

Metų pabaigoje labai tinkamas laikas peržiūrėti savo ilgesniam naudojimui paruoštas maisto atsargas. Tuo labiau, kad jas gamindami dabar visi stengiamės dėti kuo mažiau cukraus, acto, druskos ir taip sutrumpindami produktų galiojimo laiką. Sutikite, padarę reviziją tikrai rasime tokių stiklainių, kuriuos jau verta išimti iš lentynų.

Patys jautriausi konservai yra kompotai ir sultys. Nors pasterizacija prailgina jų laiką, geriausias terminas suvartoti yra metai. Vėliau produktas praranda spalvą, skonį ir maistinę vertę. Ir nors iš išorės gali stiklainis atrodyti gerai, verta suabejoti turinio kokybe, ypač jei laikoma buvo gan šiltoje ar šviesioje vietoje.

Pirmuosius 12 mėnesių gera skonį, anot ekspertų, išlaiko ir marinuotos, sūdytos ar raugintos daržovės. Vėliau praranda traškumą, pasikeičia skonis, tačiau dar yra tinkamos valgyti.

Reikia atsiminti, kad vos tik atsukus stiklainį jis jau nebėra apsaugotas vakuumu, į jį pateko oro, mikroorganizmų. Tokį stiklainį skubiai dėkite į šaldytuvą, laikykite 3–5 °C temperatūroje ir būtinai suvartokite ne vėliau, kaip per 2–4 savaites. O jei per neatidumą pasinaudosite aplaižytu šaukštu, galite akimirksniu sugadinti ir užteršti bakterijomis produktą.

Per metus stenkitės sunaudoti konservuotus grybus.

Visada stebėkite stiklainio dangtelį, nes ir mažai papūstas jis jau rodo gedimą. Apžiūrėkite stiklainį, ar nėra rudų ir juodų dėmelių, ar neparūdijęs dangtelis.

Jei atidarius stiklainį pajutote blogą kvapą – produktą būtinai išmeskite, nemėginkite jo perdirbti.

Uogienės ir džemai su daugiau cukraus gali būti laikomi iki dvejų metų. Cukrus veikia kaip natūralus konservantas, neleidžia daugintis bakterijoms ir pelėsiui. Stiklainiai turi būti sandariai uždaryti, laikomi vėsiai.

Kompotai ir uogienės su kauliukais laikosi trumpiau. Juos reikia laikyti gan vėsiai, geriausia šaldytuve ir suvartoti per 6–7 mėnesius. Ypač vyšnių ir slyvų kauliukai yra pavojingi tuo, kad jų branduoliuose yra junginio amigdalinio, kuris organizme gali virsti nuodingu vandenilio cianidu. Tai nereikia, kad apskritai reikia negaminti nieko su jais, tačiau suvartoti reikia per daug trumpesni laiką.

Atkreipkite dėmesį ir į sūrymo konsistensiją. Jis neturi būti sutirštėjęs ar gleivėtas. Sugedę rauginti produktai tampa slidūs, gleivėti.

Taigi nieko nėra amžino, vartokite maisto atsargas saugiai!

PR Žemės ūkio paskirties žemės nuoma: NŽT paaiškina, kas turi pirmumo teisę

Nacionalinė žemės tarnyba (NŽT) dažnai sulaukia klausimų dėl valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypų nuomos pirmumo teisių. Neretai besiribojančių sklypų savininkai mano, kad jie visais atvejais turi pirmenybę nuomai, tačiau iš tiesų taip nėra. Todėl NŽT paaiškina, kas turi nuomos pirmumo teisę ir kokia tvarka taikoma besiribojančių sklypų savininkams bei naudotojams.

Nuomos teisę reglamentuojančios taisyklės siekia sudaryti sąlygas žemę dirbti tiems, kurie ją realiai naudoja žemės ūkio veiklai, ir užtikrinti sąžiningą konkurenciją tarp kelių to paties sklypo siekiančių asmenų.

Nuomai siūlomi valstybinės žemės ūkio paskirties sklypai skirstomi į dvi rūšis. Pirmieji yra projektuojami rengiant žemės reformos žemėtvarkos projektus, kai sklypai formuojami laisvos žemės fondo teritorijose. Antroji rūšis – suformuoti ir Nekilnojamojo turto registre įregistruoti sklypai, įtraukti į Nacionalinės žemės tarnybos interneto svetainėje viešai skelbiamą nuomotinų žemės ūkio paskirties sklypų sąrašą.

Abiejų rūšių žemės sklypų nuomos pirmumo teisę turi ūkininkai, įregistravę ūkį Ūkininko ūkio registre arba turintys profesinį pasirengimą ūkininkauti. Taip pat žemės ūkio produkciją gaminantys juridiniai asmenys, kurių daugiau kaip pusė pajamų yra iš žemės ūkio veiklos.

Žemės reformos žemėtvarkos projektuose projektuojamų sklypų nuoma

Tuo atveju, kai valstybinės žemės sklypas nuomojamas iš žemės reformos žemėtvarkos projektuose projektuojamų sklypų ir į tokio sklypo nuomą pretenduoja keli vienodą pirmumo teisę turintys asmenys, jų pirmumo eiliškumas nustatomas atsižvelgiant į faktines aplinkybes: nuomos pirmenybę turi žemės sklypą jau naudojantys asmenys pagal jiems suteiktą laikino naudojimo teisę.

Jeigu žemės sklypas nėra naudojamas, pirmumą jo nuomai turi aukščiau išvardinti asmenys, kurių žemės sklypas ribojasi su

(Nukelta į 6 p.)

Gyvenimą kuriame patys

Amatas duonos neprašo

MRF
MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Dešimtmetis Jonas Balsevičius nuo mažens pratinasi mylėti žemę

(Atkelta iš 1 p.)

dešimt metų, netrukus bus vienuolika, mėgstu ūkininkauti, moku vairuoti traktorių ir myliu gyvulius“.

Prie mūsų pokalbio su Jonuku prisijungusi mama pasakoja, jog Jonukas ūkininkauti pradėjo vos 5-erių, tačiau pats mažasis ūkininkas suskumba ją pataisyti: „Nuo ketverių“, – tvirtai pareiškia Jonas. Laima Balsevičienė prisimena, jog, kai buvo mažiukas, Jonui žaislus atstodavo tėčio įrankiai. Jei vaikas ir parodydavo susidomėjimą tikrais žaislais, tai nebent traktoriais. O būdamas pirmokas, grįžęs iš mokyklos, Jonas jau tvirtai pareiškė: „Žinai, mama, aš perimsiu jūsų ūkį“.

Jonukas ir pats patvirtina, jog užaugęs bus ūkininkas. Kitų minčių jis neturi. Nepaisant to, jog ūkininkaitis dar tik pentokas, jis jau dabar galvoja, kaip reikės pabaigti mokslus Kaune ir greičiau grįžti į kaimą. Paklausaite, iš kur toks užsidedimas? „Tai genai“, – sako mama. Laimos žiniomis, Jonuko tėtis vaikystėje taip pat, kaip sakoma, buvo „prie technikos“. „Kai buvo vaikas, aplinkiniai Virginijū vadindavo gaspardoriumi, šiandien šį „vardą“ perėmęs Jonukas“, – juokauja mažojo ūkininko mama.

Be to, dabartinis Balsevičių ūkis įsikūręs Laimos senelių žemėje, jie, kaip ir Laimos tėvai, taip pat buvo ūkininkai. Laimos seneliai plėtojo arklinių ūkį, o tėvai augino karves. Tėvų ir senelių ūkininkavimo tradicijas tęsia ir Laima su Virginijumi, o Jonukas bus ketvirtos kartos ūkininkas.

Tikriausiai reikėtų sakyti – jau yra ketvirtos kartos ūkininkas, mat šis vos dešimties metų vaikas jau ir karves pats melžia, moka ir su technika dirbti, esant reikalui, ūkyje talkina ne tik tėvams, bet ir kitiems darbininkams. Turi ir savo karvutę – Armašką. Sako ją užsiauginęs nuo mažens. Tiesa, neseniai turėjo dvi, bet vieną jau pardavęs. Laima ir Virginijus, žinoma, džiaugiasi, jog ūkis liks šeimos rankose, laimingi ir kartu gyvenantys seneliai, jog jaunimas nori tęsti šeimos tradicijas. Tik, kaip pastebi Virginijus, pirmiausiai reikia ūkį išlaikyti iki Jonukas užaugės. O tai šiais laikais nelengva...

Darbas ūkyje nelengvas, paklaustas, ar nepavargsta, ar lieka jėgų mokslams, Jonukas teigia, jog mokslai sekasi neblogai, bet į jaunųjų ūkininkų akademijos organizuojamus užsiėmimus Jonukas eina su didesniu entu-

ziaizmu nei į mokyklą. Bet ar gali būti kitaip, kai tavo genuose jau užkoduota meilė žemei, o mokykloje juk reikia matematikos formules mokytis.

„Mūsų Jonas – užsispyręs vaikas. Jis žino, ko nori“, – sako mama Laima. Ir iš tiesų, Jonukas turi tikslą ir jo kryptingai siekia. Jis ne tik yra tvirtai nusprendęs, jog bus ūkininkas, bet jau ir savo ūkio viziją yra apgalvojęs. „Liksiu prie pienui karvių, bet ir kažką naujo įvesiu – gal mėsines karves, o gal arklus laikysiu“, – apie ateities planus pasakoja dešimtmetis Jonukas.

Beje, netrukus Jonukas švęs 11-ąjį gimtadienį, gimtadienio proga jis tėvų užsipašė ne telefono ar dar ko nors, ko įprastai nori tokio amžiaus vaikai, o žemės ūkio technikos, detalių ir kitų reikmenų parduotuvės čekio. Prie sveikinimų su gimtadieniu prisidedame ir mes. Linkime, kad Jonuko norai išsipildytų.

Rimantė Jančauskaitė
Nuotraukos iš Balsevičių šeimos archyvo

Prasidėjo dvejų metų projektas „SUTEIKIME PRASMĘ GYVENIMUI“

VšĮ „Meninė drožyba“ pradėjo įgyvendinti naują, dvejus metus truksiantį projektą „Suteikime prasmę gyvenimui“, kuriuo siekiama suteikti daugiau galimybių socialiai pažeidžiamoms grupėms atsikleisti per kūrybines ir edukacines veiklas. Projektas skirtas stiprinti bendruomeniškumą, skatinti saviraišką ir gerinti dalyvių gyvenimo kokybę, suteikiant jiems erdvę augti kūrybiškai ir emociškai.

Pirmoji veikla: „Drožėjo amatas – praeitis, dabartis, ateitis“.

Jau du mėnesius kiekvieną antadienį Prienuose vyksta pirmoji projekto veikla – „Drožėjo amatas – praeitis, dabartis, ateitis“, skirta jaunimui nuo 14 metų. Į užsiėmimus susirenka jauni žmonės, skir-

tingi savo patirtimi, kūrybiniais poreikiais ir motyvacija.

Projekto grupę sudaro ir drožybą jau pažįstantys jaunuoliai, ir pradedantieji: vieni yra dalyvavę drožėjų stovyklose, turi pradinę patirtį ir nori gilinti įgūdžius; kiti tik pradeda pažinti su medžiu, įrankiais ir

kūrybos procesu. Nepaisant patirties skirtumų, kiekvienas dalyvis čia turi galimybę laisvai pasirinkti, ką nori pagaminti ar išdrožti. Tai įkvėpia jaunimą kurti pagal savo idėjas ir atrasti, kas jiems artimiausia.

Užsiėmimams vadovauja patyrę drožybos meistrai, kurie dalyviams perduoda savo žinias ir patirtį. Jie padeda ne tik techniniuose dalykuose, bet ir skatina tikėti savo kūrybinėmis idėjomis.

„Mūsų tikslas – ne tik išmokyti

(Nukelta į 6 p.)

PR Žemės ūkio paskirties žemės nuoma: NŽT paaiškina, kas turi pirmumo teisę

(Atkelta iš 5 p.)

nuomojamu valstybinės žemės sklypu.

Galiausiai, kai pirmumo teisę turinčių asmenų yra ne vienas, vertinamas jų prašymų dėl nuomos pateikimo laikas. Šiuo atveju pirmenybę turi anksčiausiai padavęs prašymas.

Visi kiti asmenys išsinuomoti tokį valstybinės žemės sklypą galės tik tuo atveju, jeigu nėra pirmumo teisę turinčių asmenų. Kai yra keli pirmumo neturintys asmenys, norintys nuomoti žemės sklypą, yra rengiamas žemės sklypo nuomos aukcionas.

Sklypo nuoma iš Nuomotinų valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypų sąrašo

Tuo atveju, kai asmenys valstybinės žemės sklypą nuomai renkasi iš Nuomotinų valstybinės žemės ūkio

paskirties žemės sklypų sąrašo, pirmumą išsinuomoti šį žemės sklypą taip pat turi pirmumo teisę turintys asmenys. Jeigu jų yra keli, žemės sklypas išnuomojamas uždaro aukciono būdu, dalyvaujant tik šioms asmenims.

Jeigu pirmumo teisę turinčių asmenų nėra, sąraše esantys žemės sklypai išnuomojami asmenims, kurių nuosavybės teise turimi ar iš valstybės nuomojami valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypai ribojasi su pageidaujama išsinuomoti valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypu.

Jeigu ir tokių asmenų nėra, sąraše esantys žemės sklypai išnuomojami aukciono būdu.

Visi prašymai dėl žemės sklypo nuomos yra teikiami tik per Žemės informacinę sistemą (ŽIS).

Valstybinės žemės sklypų aukcionai vykdomi elektroniniu būdu portale www.evarztytnes.lt.

Naudinga informacija

Lašiša: ką verta žinoti?

Apie lašišas sklendo įvairių legendų. Kas yra tiesa, o kas mitas?

Lašišos vertė

Tai – labai maistinga, daug baltymų turinti žuvis, vertinama dėl didelio kiekio vitaminų A, D, B12, mineralų: kalio, jodo, geležies, fosforo, magnio, seleno, o ypač dėl Omega-3 riebalų rūgščių, kurios svarbios smegenų, širdies veiklai, geram imunitetui.

Remiantis Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) sveikos mitybos rekomendacijomis, kiekvienam žmogui derėtų žuvį ir žuvies produktus valgyti du – tris kartus per savaitę.

• *Lašiša naudinga įvairioms amžiaus grupėms, nes jos sudėtyje yra aukštos kokybės baltymų, omega-3 riebalų rūgščių, vitaminų D ir A, mineralų.*

Nėščiosioms ir vaikams – vartoti saikingai

Remiantis SAM sveikos mitybos rekomendacijomis (<https://sam.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/visuomenes-sveikatos-prieziura/mityba-ir-fizinis-aktyvumas-2/sveikos-mitybos-rekomendacijos/>), nėščiosioms patariama riboti ar saikingai vartoti plėšriąsias žuvis: Omega-3 riebalų rūgščių nėštumo ir žindymo metu 200–300 mg/parą – 200 g žuvies (riebi atlantinė skumburė, silkė, upėtakis, sardinės, lašišos) per savaitę. Nėščiosioms lašiša – vitamino D, A šaltinis. Patariama žuvį virti arba kepti orkaitėje, bet vengti rūkytos dėl rizikos užsikrėsti *Listeria monocytogenes* bakterijomis, kurios gali išlikti rūkytuose žuvies produktuose ir sukelti listeriozę, kuri gali būti pavojinga vaisiui.

Pagal Europos Sąjungos teisės aktus žuvis priskiriama prie alergiją sukeliančių produktų, todėl jei tai naujas produktas vaiko mityboje, vartokite atsargiai, stebint, ar nėra alerginės reakcijos.

• *Duokite vaikui nedaug gerai išvirtos liesesnės žuvies, nes lašiša riebi, sunkiau virškinama.*

Rūkyta, sūdyta, šviežia: kurią rūšį vartoti?

Remiantis SAM sveikos mitybos rekomendacijomis, patariama rinktis šviežių žuvų, mažiau vartoti perdirbtų, rūkytų, sūdytų, konservuotų žuvies produktų, nes šis maistas gali būti vienas iš skrandžio vėžio rizikos veiksnių.

Šviežioje lašišoje išlieka daugiausia natūralių maistinių medžiagų – Omega-3 riebalų rūgščių, aukštos kokybės baltymų, vitaminų; dėl didelio druskos kiekio saikingiau vartokite sūdytą lašišą, o rūkyta – nerekomenduojama dažnam vartojimui, nes rūkymo metu susidarę policikliniai aromatiniai angliavandeniai (PAA) ir kiti junginiai gali didinti vėžio riziką.

• *Per savaitę patariama suvalgyti 300–450 g žuvies, iš jų 200 g – riebios jūros žuvies (lašišos, upėtakio, skumburės ar silkės), turinčios daugiau omega 3 riebalų rūgščių.*

Ar geriausia rinktis norvegišką lašišą. Kaip yra iš tiesų?

VMVT Maisto ir veterinarijos politikos departamento Maisto skyriaus specialistų teigimu, Lietuvos rinkoje dažniausiai siūloma įsigyti lašišos, kurios kilmė yra Norvegija, tačiau atkreipus dėmesį į ženklinimo informaciją, matyti, kad ji auginama Norvegijos akvakultūros ūkiuose, todėl vartotojams prieinama visus metus. Dėl pastovios lašišos pasiūlos susidaro įspūdis, kad norvegiška lašiša – geriausias pasirinkimas,

mas, tačiau tai nebūtinai tiesa. Lašišos kokybę lemia ne tik kilmės šalis, bet ir auginimo sąlygos, pašarų sudėtis, transportavimo ir laikymo sąlygos bei kiti veiksniai.

• *Renkantis lašišą verta atkreipti dėmesį į jos ženklinimą, kuriame pateikiama informacija apie lašišos kilmę: ar ji užauginta, ar sužvejota.*

Kaip išsirinkti šviežią žuvį?

VMVT specialistų teigimu, šviežia žuvis įprastai laikoma ant ledo, dalis žuvies paviršiaus turi būti padengtas ledu, nes tik pakankamas ledo kiekis ant žuvies paviršiaus užtikrina žuvies kokybę ir tinkamą temperatūrą, – tai stabdo žuvies gedimo procesus. Taip pat šviežia žuvis gali būti atšaldyta supakuota į vakuuminę pakuotę arba modifikuotą atmosferą. Perkant pakuotėje, atkreipti dėmesį, ar ji sandari, be pažeidimų.

Jeigu lašiša parduodama neišdarinėta, reikia atkreipti dėmesį į jos akis, kurios turi būti išsipūtusios, švarios, ragena skaidri, žiaunos – nuo šviesios iki tamsiai raudonos spalvos, oda blizganti ir stangri, žvynai turi, pelekai ir uodega neapdžiūvē, raumenys – standūs, elastingi, kad paspaudus juos pirštu duobutė nedelsiant išsilygintų.

Renkantis lašišos pjausnius, filė atkreipkite dėmesį į jų konsistenciją: turi būti tvirta ir elastinga (ne suminkštėjusi, gleivėta,) spalva – rausvai oranžinės spalvos, be pilkų ar rudų dėmių.

Atkreipkite dėmesį:

• *Kokiomis sąlygomis žuvis laikomos prekybos vietoje.*
• *Įvertinkite jų kokybę: išvaizdą, spalvą, konsistenciją, tinkamumą vartoti terminą, perskaityti ženklinimo informaciją, žuvis sužvejota ar užauginta.*

• *Ženklinimas „atitirpinta“, „atšildyta“ reiškia, kad prieš tai ji buvo užšaldyta.*

• *Ar lašiša laikoma ant ledo sukrauta vienu sluoksniu, ar iš viršaus bent iš dalies padengta švariu ledu, po kuriuo nėra vandens, nes pakankamas ledo kiekis ant žuvies paviršiaus užtikrina jos kokybę ir tinkamą temperatūrą, kas apsaugo nuo gedimo.*

• *Į žuvies transportavimo laiką: nuo žuvies įsigijimo parduotuvėje iki namų virtuvės.*

• *Transportavimo metu keičiasi žuvies laikymo sąlygos, nes ji nebėra šaltoje aplinkoje, todėl kyla rizika spartesniam mikroorganizmų dauginimuisi.*

• *Žuvį įsigykite apsipirkimo pabaigoje ir, parsinešus namo, laikyti šaldytuve.*

• *Paruoštą žuvį suvartokite greičiau, kad išvengtumėte gedimo.*

Veronika Pečkienė

Prasidėjo dvejų metų projektas „SUTEIKIME PRASMĘ GYVENIMUI“

(Atkelta iš 5 p.)

drožti, bet ir parodyti, kad kiekviena idėja verta išbandymo. Kartais užtenka tik mažo paskatinimo, ir jaunimas atsiskleidžia nuostabiai, – sako vienas iš projekto meistrų.

Meistrų palaikymas ir žingsnis po žingsnio teikiamos rekomendacijos padeda dalyviams įgyvendinti net pačias ambicingiausias svajones.

Drožyba Lietuvoje yra svarbi tautinio identiteto dalis – liaudies meno tradicijos, simboliai ir amatininkų meistriškumas, išlikę medžio dirbiniuose, atskleidžia mūsų istoriją ir kultūrą. Jaunimas, dalyvaudamas šiame projekte, ne tik pažįsta tradicinį amatą, bet ir mokosi jį kūrybiškai pritaikyti šiandienos gyvenime.

„Drožyboje susitinka praeitis ir dabartis. Mūsų jaunimas gali tapti tais, kurie neša tradicijas į ateitį,“ – pabrėžia projekto vadovai.

Projektas „Suteikime prasmę gyvenimui“ jau dabar rodo, kokią didelę galią turi kūryba ir bendrystė. Kiekvienas jaunuolis čia atranda savo talentus, kuria, mokosi, drąsėja ir augina pasitikėjimą savimi. Tradiciniai amatai tampa ne tik istorijos pamoka, bet ir prasmingu, įkvepiančiu keliu į ateitį.

Šis projektas – tai priminimas, kad prasmė gimsta ten, kur susitinka žmogaus noras kurti, bendruomenės palaikymas ir galimybė įgyvendinti savo idėjas. Ir būtent čia, kūrybos dirbtuvėse, ši prasmė tampa gyva.

VŠĮ „Meninė drožyba“
informacija

Renkame Metų žmones ir Metų projektą

Baigiantis metams tradiciškai kviečiame prisiminti ryškesnius 2025 metų įvykius, pastebėti tuos Prienų ir Birštono krašto žmones, kurie, Jūsų nuomone, išsiskiria prasmingais, visuomenei naudingais darbais, yra verti pagarbos už kilnius ir nesavanaudiškus poelgius, kurie puoselėja gražius santykius su aplinkiniais, nestokoja įdomių idėjų ir savo bendruomenėje skleidžia gėrį ir grožį. Rašykite mums, siūlykite savo kandidatus, vertus nominacijos „Metų žmogus“ ir prizų, skirtų pagerbti mūsų krašto šviesuoliams. Taip pat rinkite ir kandidatus „Metų projekto“ nominacijai.

Jau esame sulaukę mūsų laikraščio skaitytojų laiškų, skambučių, kuriuose minimos konkrečios pavardės.

1. Rimvydas Jurkevičius – Birštono Šv. Antano Paduviečio ir Nemajūnų Šv. Apaštalo Petro ir Pauliaus parapijų klebonas, Birštono dekanato dekanas, Kaišiadorių vyskupijos „Caritas“ direktorius.

2. Inesa Rutkauskienė – Birštono kultūros centro mišraus choro Birštono vienkiemio ansamblio vadovė.

3. Viktorija Bielevičienė – muziejininkė, Šilavoto Davatkyno bendruomenės pirmininkė, įvairių iniciatyvų ir žygių organizatorė.

4. Jolita Mažeikienė – dešimtmetį paminėjusios kraštiečių pilietiškumo stovyklos Užuguostyje organizatorė.

5. Paulius Ivanauskas – Prienų sporto centro direktorius.

6. _____

7. _____

Metų projektai

1. Prienų parapijos dienos centras „Kryžkelės“ – saugi erdvė, kurioje veikia labdaros valgykla ir teikiama humanitarinė pagalba.

2. „Kūdikėlius globojančios“ skulptūros pastatymas Skriaudžių kapinėse.

3. „Pievos boutique“ apartamentai Birštone.

4. Naujoji skulptūrų erdvė Prienuose – Justino Marcinkevičiaus skveras.

5. Padelio kortai Birštone.

6. Birštono simbolio „Banguko“ paieškų projektas.

7. „Tarta ledi“ kavinaitės atidarymas Prienuose, Birštono gatvėje.

8. Viešbučio „Lajos“ atidarymas Birštone.

9. VŠĮ „Vaistija“ globos namų atidarymas Jiezne.

10. Miuziklo „Sulaužyti sparnai“ premjera Veiveriuose.

11. _____

Mieli laikraščio skaitytojai, pildydami anketą, galite pritarti jau pasiūlytoms kandidatūroms, galite įrašyti ir kitų šviesuolių pavardes bei projektų pavadinimus. Pareikšti savo nuomonę, užpildydami anketą, galite iki gruodžio 25 d. Savo siūlymus galite siųsti ir el. paštu info@gyvenimas.info arba <https://www.gyvenimas.eu/a2025/>

Miškininkai kviečia parsinešti Kalėdas į savo namus

Gruodžio pradžia paskelbė didžiųjų metų švenčių laukimo pradžia. Kaip ir kasmet, Valstybinė miškų urėdija (VMU) pradeda prekybą eglutėmis, o gruodžio 19 dieną kviečia į akciją „Parsinešk Kalėdas į savo namus“.

Prienų regioniniame padalinyje kalėdinių medelių prekyba prasidės gruodžio 15-ąją ir tęsis iki gruodžio 22 dienos. Anot VMU Prienų regioninio padalinio gamtotvarkos specialisto **Egidijaus Markevičiaus**, Prienų ir Birštono krašto gyventojai Meškapievio (Miškininkų g. 2, Ignacavos k.) ir Birštono (Lelijų g. 1, Birštonas) girininkijose turės galimybę įsigyti įvairaus aukščio – nuo nedidelių (iki 1 metro aukščio) iki kelių metrų aukščio paprastųjų eglė ir pušų, tinkamų ir mažesniems butams, ir erdviems namams ar sodyboms.

Iš per tankiai apaugusių želdynų, elektros linijų trasų ar kitų vietų, kur medeliams augti ne vieta, iškirstas eglutes miškininkai gyventojams siūlo įsigyti už simbolinį mokestį. Pavyzdžiui, iki 1 metro aukščio eglaitė ar pušis kainuos apie 4 eurus, o 4 metrų žaliaskarė – apie 53 eurus. „Tarpiniai aukščiai (1–4 m) įvertinti proporcingai,

todėl kiekviena šeima gali pasirinkti pagal savo poreikius ir galimybes“, – sako Egidijus Markevičius.

Kasmet, artėjant Kalėdoms, gyventojams VMU Prienų regioninio padalinio atstovai nemokamai išdalija ir apie 2000–25000 vienetų šakų. Tad norinčiuosius savo namus pasipuoti tiesiog eglės šakele, gruodžio 19 d. miškininkai kviečia ateiti į Prienų ar Birštono Laisvės aikštę, kur 12–17 valandomis VMU darbuotojai nemokamai dalins gyventojams šakas.

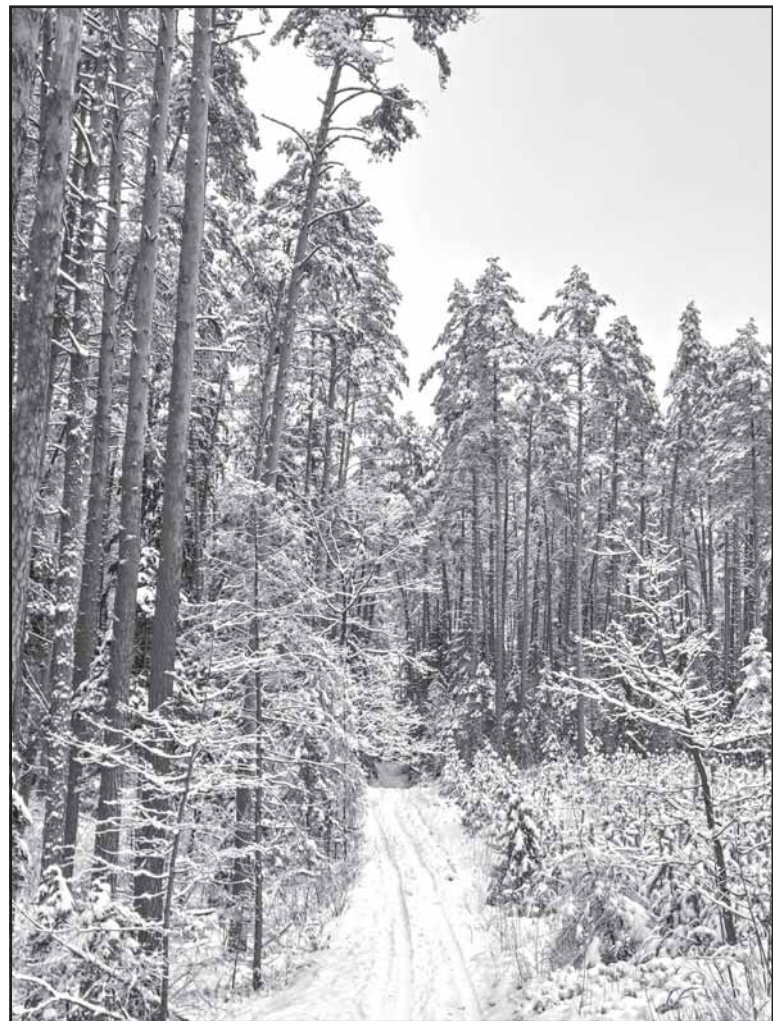
Miškininkai primena, jog savavališkai kirsti eglės ar genėti medžių šakas valstybiniuose miškuose draudžiama. Tai gali užtraukti atsakomybę, o bauda gali atsieiti nuo 60 iki 300 eurų, taip pat gali tekti apmokėti ir aplinkai padarytą žalą. Prienų regioninio padalinio gamtotvarkos specialistas atkreipia dėmesį, jog privačių miškų savininkams kirsti eglutes

nedraudžiama, tačiau, vežantis nukirstą kalėdinį medelį, reikia turėti miško nuosavybę patvirtinantį dokumentą.

Tikros žaliaskarės kvapas suteikia jaukumo namams, tačiau šventinis laikotarpis greitai baigiasi. Nupuoštos žaliaskarės taip pat neturėtų atsidurti kur papuola... Kur tuomet jas dėti? Ar galima palikti tiesiog miške? Gamtotvarkos specialisto teigimu, nupuoštas ir į nurodytas surinkimo vietas sunestas eglutes įprastai surenka komunalininkai. „Miške išmestos eglutės, nors ir pasitaiko, nėra dažnas atvejis. Vis dėlto eglutės, beje, kaip ir kitos žaliosios atliekos (nugenėtos sodo, dekoratyvinių medžių ar krūmų šakos) negali būti išpiltos bet kur miške. Jas miškuose galima išmesti prie sukrautų medžių šakų krūvų, skirtų biokuro gamybai (sumalimui). Tokių susandėliuotų krūvų miške galima aptikti ten, kur vyksta medienos gamyba arba visada galima kreiptis į miškininkus, kurie šias vietas nurodys“, – teigia E. Markevičius.

Rimantė Jančauskaitė

Asociatyvi autorės nuotrauka

Asociacija Kurianti visuomenę lauks jūsų kalėdinėje mugėje

„Ir mažuose miesteliuose gyventi gera“ – toks yra mūsų organizacijos moto.

Artėjant šventėms Asociacija Kurianti visuomenę kviečia ne tik pasidžiaugti žiemos šurmuliu, bet ir įsitraukti į svarbius pokalbius apie mūsų regionų ateitį. Gruodžio 21 d. Prienų sporto centre vyks išskirtinė viešinimo akcija, kurioje kviečiami dalyvauti visi – nuo smalsių vaikų iki aktyvių bendruomenių lyderių.

Ką rasite mugėje?

Renginyje lankytojų lauks žaismingos Kahoot viktorinos, įtraukiančios edukacijos ir 100 suvenyrų su ES, Lietuvos kaimo tinklo bei asociacijos „Kurianti visuomenę“ atributika. Kas valandą vyks viktorinos, kurių metu dalyviai galės patikrinti žinias apie Lietuvos kaimo plėtros priemones ir laimėti dovanų.

Tarp pagrindinių temų – 2023–2027 m. Strateginio plano priemonės, skirtos ūkininkų bendradarbiavimui, jaunųjų ūkininkų įsikūrimui, bendruomenių stiprinimui. Tokia galimybė – reta proga neformaliai susipažinti su šių priemonių turiniu ir jų reikšme mūsų kaimo ateičiai.

**DALYVAUJAME
KALĖDINĖJE MUGĖJE
PRIENUOSE**

KUR?
DIDŽIOJOJE KALĖDINĖJE
PRIENŲ MUGĖJE
KOKIU ADRESU?
PRIENŲ SPORTO CENTRE
KADA?
GRUODŽIO 21D.

Co-funded by
the European Union

Edukacijos ir kūrybinės dirbtuvės visai šeimai

Renginyje bus pasirūpinta ir vaikais, ir suaugusiais. Kūrybinės dirbtuvės ves edukatoriai iš sodybos „Molinė saulėgraža“ – viena edukacijų kvies dalyvius gaminti Kalėdinius žaisliukus, o kartu – kalbėtis apie tvarumą, amatų išsaugojimą ir bendrystę.

Jūsų balsas – svarbus

Renginio metu kviečiame ne

tik švesti, bet ir išsakyti savo nuomonę. Naudodamiesi QR kodu galėsite pateikti anoniminius atsiliepimus apie problemas, su kuriomis susiduriama įgyvendinant bendruomenių ar ūkininkų bendradarbiavimo projektus. Šie išvalgūs komentarai padės tobulinti ir Strateginį planą, ir realų gyvenimą regionuose.

Šventinė nuotaika, edukacijos ir bendrystė – puikus fonas kalbėtis apie tai, ką galime keisti kartu.

„Gyvenimo“

laikraščio prenumerata 2026 metams!

Krašto naujienos, Namų ūkis, aktuali informacija ir TV programa

„Gyvenimą“ su „Birštono versmėmis“ galima užsiprenumeruoti:

• Redakcijoje (be aptarnavimo mokesčio!). Adresas: Kauno g. 19A, Prienai. Tel.: 0 319 60 012, 0 605 19 327. El. paštas: zina@gyvenimas.info, info@gyvenimas.info

• Paštuose ir pas laiškanesius. Mobilųjį laiškanesį galite išsiviešti telefonu (0 700) 55 400.

PERKA

Nekilnojamasis turtas

Nuolat perkame miškus ir žemės ūkio paskirties žemės sklypus visoje Lietuvoje. Sklypai gali būti išnuomoti, areštuoti ir kt. UAB „Agroland“.

Tel. +370 683 33 955.

„Gyvenimo“ redakcijoje priimami skelbimai ir į Alytaus, Marijampolės ir Vilkaviškio miestų ir rajonų laikraščius.

Įmonė brangiai perka mišką visoje Lietuvoje, vertina nemokamai, rengia miškotvarkos projektus, atsiskaito iš karto, apmoka visas išlaidas. Tel. 0 646 79 600.

PERKA GALVIJUS

KARVES, TELYČIAS, BULIUS
PAGAL SKERDENAS ARBA GYVA SVORI.
SVERIA, MOKA IŠ KARTO, PAIMA PATYS.

Tel.: +370 614 93124

PARDUODA

Kietas kuras

Parduoda pigiai žalias, sausas skaldytas malkas (skroblo, uosio, ažuolo, beržo, alksnio). Pristatymas – nemokamas. Statybinę medieną, ilgis iki 8 metrų. Tel.: 0 614 98 516, 0 699 48 191.

Parduodame džiovintas, skaldytas beržo malkas. Tel. 0 614 97 744.

Parduodu sausas, kapotas malkas, laikomas po stogu, vežame ir mažais kiekiais. Išrašome sąskaitas. Tel. 0 648 61 061.

Įvairios prekės

VISŲ RŪŠIŲ ŽALIUZĖS, ROLETAI, TINKLELIAI NUO VABZDŽIŲ. MATTUOJAME, GAMINAME, MONTUOJAME, REMONTUOJAME SENUS. TEL.: +370 686 95 441, +370 615 44 232.

Naminiai sviestiniai šakočiai, grybukai, karameliniai ir šokoladiniai „tinginiai“ – tik iš natūralių lietuviškų produktų, pagal senolių receptą. Svoris nuo 100 g iki 5 kg. Siunčiame į Lietuvos miestus ir užsienio šalis. Tel. 0 650 43 159. [f Lauros kepyklele](https://www.facebook.com/Lauros.kepyklele). (Adresas: Revuonos g. 48, Prienai).

PASLAUGOS

Pilnas pamatų įrengimas (nustumdymas, polių gręžimas, rostverkas, armatūros karkasai, apšiltinimas ir užpylimas). Tel. 0 620 85350.

VISI SANTECHNIKOS DARBAI: šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, dujinių, vanduo-oras, kieto kuro katilinių įrengimas. Komplektuojame prekybiškas santechnikos medžiagas su nuolaidomis. Tel. 0 640 39 204.

Betonavimo, mūravimo ir griovimo darbai. Tvorų montavimas. Tel. 0 600 96 399.

DURYS – PER 3 DIENAS!
„ŽMONIŠKOMIS KAINOMIS“

Gaminu duris – ypatingai šiltas, saugias nuosaviems namams, ūkiniams pastatams ir rūsiams. Dirbame ir žiemos metu. Tel. 0 653 93 193.

Naudinga patirtis

Lapkričio 24-28 dienomis Užnemunės pagrindinės mokyklos Išlaugo skyriaus direktoriaus pavaduotoja Audronė Ramoškienė, mokytoja Valdonė Rasimienė ir mokinio padėjėja Rūta Mikučiauskienė dalyvavo Erasmus+ KA1 akreditacijos kursuose „Įtrauktis ir pagalba specialiųjų ugdymo poreikių mokiniams“ Barcelonoje, Ispanijoje. Ši patirtis suteikė galimybę iš arti susipažinti su kitų šalių įtraukiojo ugdymo praktikomis bei praturtinti savo profesinę veiklą konkrečiais metodais.

Viešnageš pradžioje susipažinome su Katalonijos švietimo sistema, įtraukties principais ir pagalbos modeliais. Pristatydamas savo mokyklą galėjome palyginti Lietuvos ir Ispanijos patirtis, įsivertinti savo ugdymo sistemos stiprybes bei pamatyti, kokias sritis galima tobulinti.

Vėliau apsilankius El Prat miestelio „TEAPRAT“ centre, iš arčiau pamatėme, kaip vykdomas holistinis autizmo spektro sutrikimą turinčių vaikų ugdymas ir kaip glaudžiai į procesą įtraukiamos jų šeimos. Tai suteikė vertingų idėjų, kaip stiprinti bendradarbiavimą su tėvais bei taikyti sensorinės integracijos ir struktūruoto ugdymo metodus savo mokykloje. Vizito Barcelonos „ADIMIR“ centre metu susipažinome su plačiu specialistų tinklu ir mobilios pagalbos modeliu, kuris leido suprasti, kaip svarbu tarp institucijų koordinuoti pagalbą mokiniams ir kaip tokį principą būtų galima

taikyti savo mokykloje. Nuotolinių susitikimų su kitais ugdymo centrais (ISOM Barcelonoje; ASPENEDI Mataro mieste) metu išgirdome apie įvairius individualios mokinių pažangos stebėsenos būdus, ankstyvosios intervencijos svarbą bei tai, kaip Ispanijoje į SUP turinčių vaikų grupę patenka ir imigrantų vaikai, susiduriantys su kalbiniais ar kultūriniais barjeriais. Ši patirtis praplėtė mūsų supratimą apie įtraukties reikšmę multikultūriniame kontekste.

Kursų metu vykusios teatro metodų dirbtuvės suteikė galimybę praktiškai išbandyti kūrybiškus socialinių ir emocinių įgūdžių ugdymo būdus, padedančius kurti saugią atmosferą, mažinančius mokinių patiriamą stresą ir skatinančius jų įsitraukimą mokantis. Šie metodai įgalina pajavairinti ugdymo procesą, labiau įtraukiant SUP mokinius ir stiprinant jų bendradarbiavimo gebėjimus.

Valdonė Rasimienė

Svečiuose – Lietuvos estrados primadona Nijolė Tallat-Kelpšaitė ir atlikėja Elvyra

Gruodžio 2 dieną Prienų Justino Marcinkevičiaus viešojoje bibliotekoje įvyko iškilmingas projekto „Gurmanų restoranas. Dienos pietūs: Šviežia knyga“ VI, baigiamasis, renginys.

Vakaro viešnia tapo legendinė dainų atlikėja, Lietuvos estrados primadona Nijolė Tallat-Kelpšaitė, kuri pristatė savo atsiminimų knygą „Legendos“. Šventinę ir jaukią nuotaiką taip pat kūrė atlikėja Elvyra, jautriai papildžiusi vakarą muzikiniais pasirodymais.

Renginio metu Nijolė Tallat-Kelpšaitė pasidalino gyvais prisiminimais apie estrados žvaigždes, pirmąsias pažintis ir įsimintinus, kartais kurioziškus užkulisių nutikimus. Susirinkusieji su didžiu susidomėjimu ir šypsena klausėsi jos pasakojimų, spinduliuojančių šiluma, humoru bei nuširdumu.

Ypatinga magija salėje tvyrojo, kai tik atlikėja uždainuodavo. Visus apimdavo pagarbi tyla – žiūrovai su susižavėjimu klausėsi

nepakartojamo estrados legendos balso. Visą vakarą skambėjusios dainos ir jautrūs muzikiniai intarpai kūrė šventišką, bendrystės kupiną atmosferą.

Šis baigiamasis renginys tapo išties gražiu akordu visam bibliotekos projektui. Jis ne tik subūrė bendruomenę, bet ir pripildė širdis šviesos, palikdamas visiems įsimintiną jaukumo, kultūros ir autentiškos muzikos patirtį.

Renginys organizuojamas įgyvendinant projektą „Gurmanų restoranas. Dienos pietūs: Šviežia knyga“ (V). Projektą finansuoja Lietuvos kultūros taryba ir Prienų rajono savivaldybė.

Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos informacija

„Išlieti meilę lyg šaltinį“ subūrė romansų mylėtojus į vaikų vakaro šventimą

Prąėjusį savaitgalį Ašmintos laisvalaikio salė prisipildė jausios atmosferos ir švelnių melodijų – čia vyko VIII romansų vakaras-festivalis „Išlieti meilę lyg šaltinį“. Šventę surengė Ašmintos laisvalaikio salės renginių organizatorė Rima Vilkienė ir Ašmintos bibliotekininė Rasa Šiugždinienė, sukvietusios ir rajono kolektyvus, ir svečius iš Biržų.

Scenoje pasirodė Ašmintos laisvalaikio salės folkloro grupė „Ošvenčia“, Šilavoto laisvalaikio salės folkloro grupė „Akacija“, Balbieriškio kultūros centro folkloro

ansambliis „Dūmė“, Pakuonio laisvalaikio salės vokalinis ansambliis „Re nata“ ir Prienų vokalinis ansambliis „Pienė“, kurie publikai dovanavo širdį virpinančius romansus, senųjų

dainų interpretacijas ir švelniai skambančius muzikos pasakojimus. Kiekvienas pasirodymas įnešė savito žavesio – nuo melancholiškų baladžių iki žaismingų, šypseną keliančių kūrinų.

Didelio dėmesio sulaukė svečiai iš Biržų, Pabiržės folkloro ansambliis „Žemyna“ (vad. Aušra Butkauskienė). Svečių atliekami romansai klausytojus nukėlė į gilių emocijų ir nostalgikų prisiminimų pasaulį. Žiūrovų aplo-

dimentai liudijo, kad muzika pasiekė jų širdis.

Vakaro organizatoriai džiaugėsi, kad renginys suvienijo įvairaus amžiaus žmones ir padėjo priminti, kokia artima ir gyva yra romansų tradicija. „Tokie vakarai įrodo, kad meilės, švelnumo ir žodžio grožio mums visiems labai reikia“, – sakė Rima Vilkienė.

Renginio pabaigoje atlikėjai ir žiūrovai vieni kitiems dėkojo už šiltą bendrystę, o ne vienas pripažino – šis vakaras dar ilgai išliks atmintyje.

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė

Redakcija: Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė – VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (0 319 60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOS, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės pavaduotoja (0 319 60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: Rimantė Jančauskaitė, apžvalgininkė (0 319 60012, rimante@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: Ona Ališauskienė (0 319 60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: Ona Lodienė, Zina Lankevičienė (tel./faksas 0 319 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketat@gyvenimas.info). Mob. tel. 0 605 19 327.

Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autorių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

Laikraštis išeina antradieniais ir penktadieniais. Ofsetinė spauda. Apimtis – 2 spaudos lankai. Indeksas 67283. Tiražas: antradieniais – 1250 egz., penktadieniais – 1550 egz. Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

MRF
MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Laikraščio veiklą ir projektą „Gyvenimą kuriame patys“ iš dalies remia VŠĮ „Medijų rėmimo fondas“ (2025 m. bendrai skirta suma – 42368 Eur).

Spaudė UAB „Alytaus spaustuvė“, Seirijų g. 17, tel. (0 315) 73786.

ALYTAUS SPAUSTUVĖ